

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-Non-Commercial 4.0. International License

SĂRBĂTORILE DE CRĂCIUN ȘI TRADIȚIILE POPULARE ROMÂNEȘTI – SUBIECT PREDILECT ÎN DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR PENTRU RECEPTAREA MESAJULUI SCRIS ȘI ORAL

Diana RÎNCIOG

Universitatea „Petrol-Gaze”, Ploiesti

Abstract: The article aims to highlight the creative ways of developing oral and written receptive competences employed during the last week of activities that preceded the winter holidays. The target group consisted of the foreign students from the preparatory year, their level in Romanian language being A1-A2. The innovative side of the activity was enhanced by designing and organising it together with the Romanian students specialised in English and French language and literature. They joined the foreign students in writing the Christmas and the New Year cards. I took into account the multiethnic dimension of the target group of foreign students, characterised by diverse linguistic and cultural features, as well as different religious beliefs, as these young men come from Cuba, Gabon and North Korea. Generally speaking, these students are open to Romanian traditions, willing to know more about them, to experience authentic customs, which helps them to better adapt in Romania during their studies, and at the same time to interact with the Romanian students from our university.

Keywords: traditions, creativity, postcard, teams, message

1. Premise de lucru

Învățarea unei limbi străine nu reprezintă nici pe departe un demers exclusiv lingvistic, fiind un proces mult mai complex, care implică și elemente culturale. Potrivit Cadrului european comun de referință pentru limbi (CECR), însușirea unei limbi străine presupune mai multe tipuri de competențe (lingvistice, sociolingvistice și pragmatice), la dezvoltarea cărora contribuie și componenta culturală. Cultura face parte din modul de a fi și de a gândi al unui om, de aceea, pentru a dialoga cu el, este absolut necesar să-i cunoști cultura. Această dimensiune are o importanță deosebită în predarea românei ca limbă străină. Profesorului îi revine sarcina să pună în relație cultură țării de origine cu aceea a grupului țintă. Educația interculturală reprezintă „educația pentru toți (și nu doar pentru niște grupuri sau indivizi, astfel, ar putea fi victimele unor tentative de marginalizare sau chiar discriminare), care privilegiază interacțiunea și dialogul, curajul de a ieși din sine și dorința de proiecție în celălalt.” (Cucoș, 2000: 108)

Așa începeam un articol, realizat în colaborare cu o colegă, Silvia Krieb-Stoian (2016:51) și am simțit nevoia de a continua relatarea altor experimente similare, pe care le-am făcut recent la Universitatea Petrol-Gaze din Ploiești, cu alte promoții ale anului pregătitor. S-au scris din 1991 multe manuale pentru a învăța limba română cu sau fără profesor, pentru a parafraza titlul cărții Lianeii Pop de la Cluj (1991, 2003), dar în majoritatea dintre ele nu găsim suficient de multe materiale sau sugestii pentru abordarea și aprofundarea elementelor de civilizație și tradiție din țara noastră, pentru a fi adecvat asimilate de către studenții de la anul pregătitor.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-Non-Commercial 4.0. International License

A învăța limba româna este fără îndoială o provocare când este vorba despre a realiza acest lucru cu un grup multiethnic de studenți de la anul pregătitor, mai ales că nivelul lor, după două luni de studiu intensiv al limbii române, este de maxim A2. Desigur, aceștia au acumulat deja o serie de noțiuni de gramatică, de fonetică sau vocabular, dar exercițiul de receptare a mesajului scris și oral este complex și presupune experiență, intuiție, aprofundare a unor chestiuni legate de mentalități, istorie, civilizație în ceea ce privește realitatea românească. În special, cursul practic de redactare și compoziție reușește să pună în evidență capacitatea studenților de a formula ideii, de a argumenta o opțiune, de a descrie.

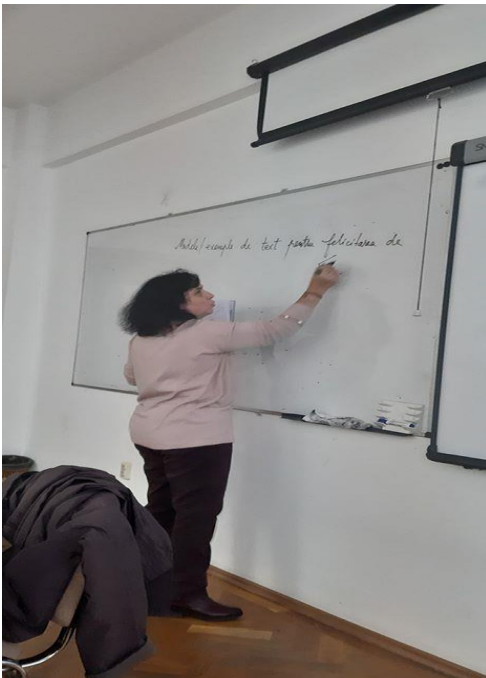
Sigur că temele de interes cotidian reprezintă o prioritate în învățarea și exersarea unei limbi străine, dar perioada sărbătorilor oferă cadrul propice de a se pune în situația concretă, autentică de comunicare orală sau scrisă. De aceea, în ultimii doi ani, de când am avut ocazia de lucra la anul pregătitor, am propus ca activitate în ultima săptămâna dinaintea vacanței de iarnă, tema felicitării de Crăciun și Anul nou, Tradițiile românești constituie un leitmotiv al momentelor de conversație, studenții străini fiind permanent interesați de a asimila aspecte specifice zonei în care se găsesc, dar și țării în care locuiesc pentru o perioadă determinată.

De exemplu, joi, 13 decembrie 2018, studenții din anul pregătitor și câțiva studenți de la română-engleză au participat la sărbătoarea românească ce a marcat pregătirea felicitărilor de Crăciun. Astfel, au avut ocazia să scrie fiecare o felicitare, ajutați de profesorul coordonator, dar și de studenții români, să își cunoască mai bine colegii din alte țări, cu obiceiurile specifice fiecărei comunități din perioada sărbătorilor de iarnă în familie (muzică, daruri, masă festivă, obiecte simbolice). Tipul activității a fost așadar de familiarizare cu aspecte specifice ale culturii și civilizației românești (sărbători ale familiei și comunității), explorare culturală. Informațiile obținute au fost valorificate ulterior în orele de cultură și civilizație românească.

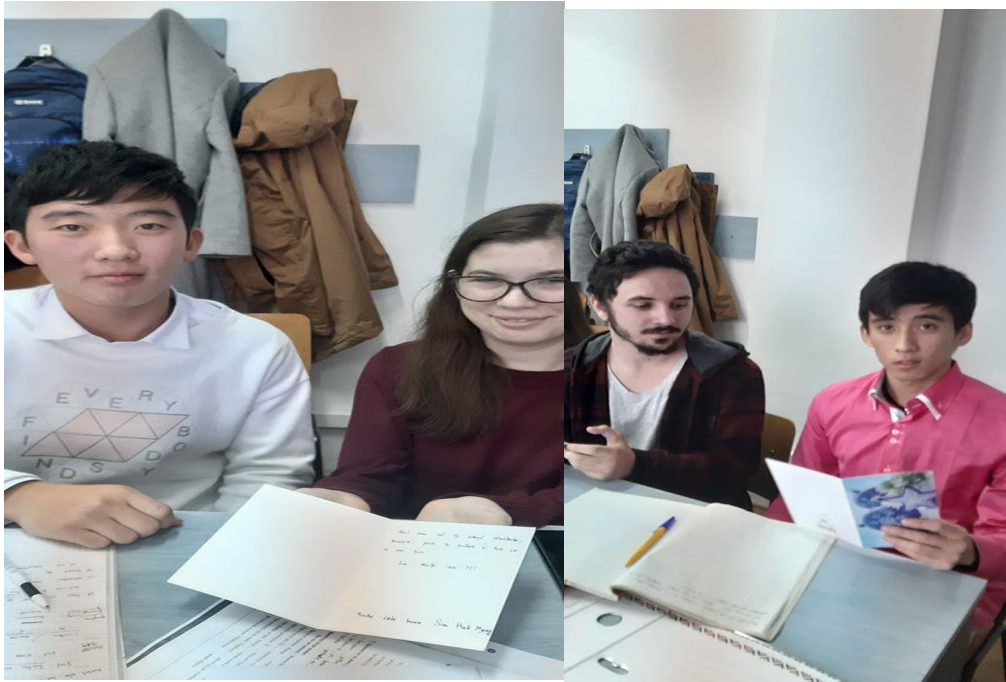
Grupul de studenți din promoția 2018-2019 cuprindea cubanezi, cel de anul acesta are și un student din Gabon (un caz deosebit, pentru că mama să este româncă, iar tatăl din Gabon), precum și doi coreeni. Bineînțeles că unii dintre ei sărbătoresc Crăciunul, alții nu, dar cu toții marchează festiv trecerea în noul an, prin mesaje scrise, formulări specifice, urări, imaginarul colectiv fiind sensibil diferit de la o comunitate la alta (vezi și aspecte ce țin de culinar, vestimentație, superstiții, etc.)

La fel, am constatat diferențe specifice și cu ocazia unui seminar în simultan, realizat în anul universitar 2014-2015, la Universitatea Petrol-Gaze din Ploiești. Iată mai jos câteva imagini surprinse la diverse activități legate de redactarea felicitării de Crăciun și Anul nou sau de obiceiurile de iarnă din țara noastră. Studenții au putut învăța și fragmente din textul „Sorcova”.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-Non-Commercial 4.0. International License

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-Non-Commercial 4.0. International License

2. Învățarea limbii române ca limbă străină din perspectiva sărbătorilor și tradițiilor românești

Sigur că învățarea limbii române ca limba străină are toate avantajele și inconvenientele oricărei limbi asimilate intensiv, cu scopul de a servi ca suport pentru acumularea viitoare de cunoștințe de specialitate (în domeniul petrolului, în special, pentru studenții noștri de la anul pregătitor). Accentul se va pune în prima instanță pe vocabular, gramatică, fonetică, receptarea mesajului oral și scris, apoi pe redactare și compoziție, iar această ultima dimensiune implică cel mai mult realitatea complexă a tradițiilor și civilizației din țara gazdă. Contextul unor evenimente funcționează ca o excelență premisă pentru a achiziționa structuri de limbaj, formule specifice, care ilustrează un mod de gândire, un imaginar colectiv, o sensibilitate a poporului român, o suită de valori românești (ospitalitate, deschidere, entuziasm, prietenie, etc)

Manualul de limba română pentru străini, elaborat de către Ana Dorobat și Mircea Fotea și publicat la Institutul European din Iași, ni se pare unul dintre cele mai complexe în ceea ce privește această dimensiune a civilizației românești, literaturii populare sau culte. Într-adevăr, sunt prezente în paginile cărții numeroase exemple de texte ale unor autori cunoscuți din România (Mihai Eminescu, Liviu Rebreanu, Ion Luca Caragiale, Lucian Blaga, Tudor Arghezi, Nichita Stănescu, Marin Sorescu, Ileana Vulpescu, etc.), precum și proverbe și ghicitori din tezaurul înțelepciunii poporului, texte extrem de sugestive și folositoare, dar accesibile totuși unui nivel ridicat de limba română. Așa încât, pentru acești studenți aflați în etapa de debutanți spre nivel A2, preferăm să adaptăm uneltele de lucru, să fie cât mai adecvate nivelului lor de cunoștințe și receptivitate.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-Non-Commercial 4.0. International License

De aceea, ori de câte ori ni se ivește prilejul construim situații de învățare, cât mai aplicate din punct de vedere practic, care să îi ajute pe studenții anului pregătitor să acționeze și să reacționeze în mediul natural de folosire a limbii române, în spirit pragmatic și civilizațional. De exemplu, pe lângă Sărbătorile de iarnă, am dat o deosebită atenție și celor de primăvară (felicitarea de mărțișor, sărbătorile pascale sau ziua internațională a muncii, marcată în dată de 1 mai), dar și lecțiilor de folclor cum este cea organizată anul trecut la Filarmonica dn Ploiești, pe dată de 24 mai 2019. Atunci am vrut să le oferim studenților (majoritatea angolezi și cubanezi) ocazia de a vedea „pe viu”, într-o frumoasă sala de spectacol, dansuri, costume populare, încercând chiar să fredoneze câteva dintre cântecele interpretate de Orchestra Populară “Flacăra Prahovei”.

Această minunată și inedită acțiune a fost posibilă prin efortul organizatoric al Dnei referent de specialitate Luminița Avram și bunăvoința Dlui Director Vlad Mateescu, patru profesoare și mai mulți studenți străini din cadrul anului pregătitor de la Universitatea Petrol-Gaze din Ploiești, care au avut bucuria și onoarea de a participa activ la o lecție de folclor autentic.

Am putut experimenta, fie și pentru puțin timp, portul costumului popular, îmbrăcând piese din colecția personală a Dnei Luminița Avram, oferite cu generozitate în acest sens: costum din Țara Lăpușului (conf. dr. Silvia Stoian), costum din Maramureșul istoric (lect. dr. Lucia Ispas), costum din Muscel (conf. dr. Diana Rinciog - v. fotografiile de mai jos), costum din Mureș (studentă Milena Gonzales Aguila). Au participat, de asemenea, colega lect. dr. Mihaea Trifan, dar și studenți din Angola, Gabon, Cuba, întreaga echipa fiind coordonată de către responsabilul de colectiv Dna conf. dr. Cristina Gafu, specialist în cultură și civilizație românească la Departamentul de Filologie din UPG Ploiești.

Prin contribuția Orchestrei Populare “Flacăra Prahovei”, am asistat la un concert educativ de neuitat, pentru care suntem recunoscători. De aceea am dori să repetăm această experiență benefică, alături de o nouă promoție de studenți ai anului pregătitor din anul universitar 2019-2020. Sala spectaculoasă a Filarmonicii ploieștene, costumele și muzică populară, precum și versurile cântecelor, învățate chiar în timpul concertului, albumul de folclor donat colectivului anului pregătitor sunt aspecte care ne fac să sperăm la o reiterare a proiectului.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-Non-Commercial 4.0. International License

Concluzii

În această lucrare am încercat să prezentăm diferite aspecte concrete, recente privitoare la procesul de învățare al limbii române ca limbă străină; am dorit să împărtășim experiența noastră directă, entuziastă, cu imagini care dovedesc bucuria și satisfacția de a le/ne fi oferit astfel de ocazii benefice, reale de a practica limba română în contexte deosebite, legate de evenimente și sărbători specific poporului nostru. În timp vor deveni pentru noi toți momente de neuitat.

Referințe bibliografice

1. Dorobăț, Ana; Fotea, Mircea, 1999, *Limba romana de bază. Manual pentru studenții străini*. Vol.II, , Editura Institutul European, Iași.
2. *Cadrul Comun European de Referință pentru Limbi: Învățare, Predare, Evaluare*, Diviziunea Politici Lingvistice Strasbourg.
3. "Intercultural communication during the Romanian as a foreign language courses. A case study: May Day - a multicultural perspective" în vol. *Literature, Discourse and Multicultural Dialogue*, Arhipelag XXI Pres, Tîrgu-Mures, (editori Iulian Boldea, Cornel Sigmirean); autori: Silvia Krieb-Stoian si Diana Rinciog, ISBN 978-606-8624-16-7, 2016, pp.51-56
4. Pop, Liana, *Româna cu sau fara profesor*, Echinoc, 1991, reed.
2003. https://www.academia.edu/10275786/Liana_Pop_ROM%C3%82NA_CU_SAU_F%C4%82R%C4%82_PROFESOR

ACROSS

www.across-journal.com

ISSN 2602-1463

Vol. 4 (2) 2021 Contemporary Challenges in Teaching Romanian as a Second Language

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-Non-Commercial 4.0. International License